

ÅRSMÖTE 2016

I Pannrummet

Lördagen den 11 juni klockan 16

Plats: Pannrummet, Stenby

Årsmötesförhandlingar

Årets Adelsöbo presenteras

Marja Conradsson och Martin Anderson från nya Adelsö Butik berättar om sina planer för butiken, möjlighet till frågor.

Föredrag och visning av solel: Sven-Ove Axelsson informerar. Vi får titta på Torbjörn Svenssons och Maria Sjömander nya solesanläggning.

Sen blir det mingel med lätt förtäring som föreningen bjuder medlemmar på. Dryck finns i baren på egen bekostnad.

VÄLKOMNA!

ADELSÖNYTT

FOTO: CHRISTER NORDEMO

Agneta Collberg

ÅRETS ADELSÖBO AGNETA

(räddade bl a källan som sköljer bort ondska)

NYTT FOLK I AFFÄREN

UPPÅT FÖR INNEBANDYN

PRISTÄVLING!

Juni 2016

ADELSÖ BUSS
ÖNSKAR DIG EN TREVLIG RESA

miljöbuss

TEL: 08-560 512 80 MAIL: INFO@MILJOBUSS.SE

Dags att betala medlemsavgiften för 2016!

Du som redan är medlem: Många har redan betalat, men har du ännu inte gjort det än ser vi fram emot att du gör det nu!

Du som inte är medlem: Gå med! Värna Adelsö växer stadigt. Under 2014 passerade vi gränsen på 500 medlemmar och under 2015 låg medlemsantalet stabilt på över 500. Låt oss hjälpas åt så även 2016 blir en succé. Ju fler vi är, desto tyngre väger våra argument i diskussioner om Adelsös intressen och framtid. Avgiften för 2016 är endast 50:- per person. Den betalas in på Värna Adelsös plusgirokonto 136 05 72-0. Kom ihåg att ange vem eller vilka avgiften avser.

Medlemsavgifterna täcker inte fullt ut våra kostnader för bland annat tidningen Adelsönytt. Vi är därför mycket tacksamma för ett frivilligt bidrag utöver den låga avgiften. För mer information om medlemmar se Värna Adelsö's hemsida, under medlemmar. <http://www.varnaadelso.se>

Har du frågor om avgiften kan du kontakta vår kassör Mats Lundgren, matslu@telia.com

Ansvarig utgivare: Björn Rydberg
Redaktion för detta nummer:
Björn Rydberg, bjornrydberg@comhem.se
Textredigering & Layout Ingela Mæchel Westerberg,
Annonser: Christer Svanberg, info@foodfield.se
Annonssformgivning: Ann Söderström, Rakel grafisk form

Det våras!

Så kom då våren till slut och det kyliga och ruskiga vädret byttes mot sol och värme.

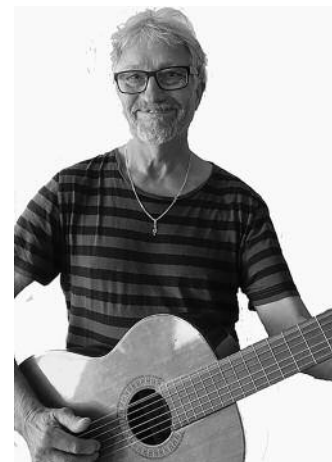
Fåglarna samlas vid Hovgårdsviken och är en stor sevärdhet för alla fågelskådare (jag undrar om fåglarna uppskattar ishockeymålen som någon glömt kvar i sjön?).

Adelsö Butik öppnade i ny regi och jag tror vi kan se fram emot ett utökat sortiment av ekologiska och närproducerade varor då innehavarna har ett stort intresse för bra mat och en hållbar utveckling. Vi önskar dem lycka till!

Valborgsfirandet på Adelsövallen var som vanligt välbesökt och visst är det något speciellt med körsång, vårtal och eld som skickar lågorna mot skyn. Alsnöudd hade många besökare med ett uppskattat och utökat program före brasan.

Över 350 personer vandrade på Adelsö vandringsled i strålende sol och 20 graders värme och fick uppleva Adelsös fantastiska natur. Vid Utsiktstornet serverade några av våra medlemmar ekologisk saft och mandelkaka. Många av öns övriga föreningar fanns representerade utefter leden och bidrog till att dagen blev mycket lyckad. Detta evenemang som samordnas av Adelsö Föreningsråd/och vandringsledsgeneralen Ove Westerberg, är ett bra exempel på vad vi kan göra tillsammans för att visa upp föreningarna och Adelsös natur och djurliv, som är en av våra största och viktigaste tillgångar.

Ibland kan djurlivet bli lite för påtagligt. Jag tänker på vildsvinens framfart i trädgårdar på ön.

Därför drog Värna Adelsö på medlemmarnas begäran igång med att samordna en gemensam jakt som genomfördes i början av året efter ett hårt arbete av Jan Gertz med att få ihop markägare, jaktlag, jaktvårdskrets med flera. Nu är det upp till jaktlagen och övriga att fortsätta samarbetet för att hålla vildsvinsstammen på en rimlig nivå.

Jag vill avsluta denna lilla krönika med att utbringa ett stort HURRA för Adelsö, för Våren och för alla engagerade människor som finns på ön!

Staffan Eriksson,
ordförande för Värna Adelsö

Årets adelsöbo 2016

Värna Adelsös styrelse har utsett Agneta Collberg till Årets Adelsöbo 2016.

Motiveringen lyder:

”Agneta betyder mycket för vår ö inom olika områden. Hon förenar respekt för det traditionella med nytänkande och hon gör det med gott humör och en aldrig sviktande vitalitet. I Adelsö Hembygdslag är Agneta en initiativrik och klok vice ordförande. Hon organiserar och leder bakningsdagar där vi alla får baka tunnbröd i bakugnen i Uppgårdens bagarstuga. Agneta tar också regelbundet emot skolelever som får lära sig tunnbrödsbakning. Redskapen är av gammalt snitt men ändamålsenliga och hopsamlade av Agneta. Det är roligt att baka med Agneta, hon är en ypperlig instruktör!

Till jul organiserar Agneta Tomteverkstan där barn får snickra, sy och slöjda.

Finnhagskällan har varit känd inom Agnetas familj sedan länge. Det är en källa vars avflöde rinner mot norr och därmed har ansetts kunna skölja bort det onda. Hon

har nu restaurerat källan så att den kan visas och brukas av oss alla.

Agneta är aktiv inom många fler områden på ön än de nämnda och hon är en värdig vinnare av priset som årets Adelsöbo. Hon griper sig an uppgifter med både traditionell anknytning och med framtidsvisioner. Detta gör hon med vitalitet, kunnighet och entusiasm.”

– Det har nominerats många bra kandidater. Vi kan vara stolta över att det finns så många duktiga och aktiva personer på vår ö. Det var inte helt lätt att välja. Men till sist enades vi om Agneta, säger Staffan Eriksson, som är ordförande för Värna Adelsö.

När Agneta får veta att hon fått priset säger hon:

– Vilken ära! Jag är född på Adelsö och har väldigt starka band till ön. Jag är intresserad av Adelsös historia och försöker hålla den vid liv. Kul att ni uppskattar det. Tusen tack!

Prissumman på 5000 kronor kommer att överlämnas på Värna Adelsös årsmöte lördagen den 11 juni.

Martin Anderson, är tidigare delägare i Cajsas Warg, butiker med kvalitet och matglädje som ambition, som utöver ekologiskt och närodlat även erbjuder catering, matlagningsskvällar och producerat en egen kokbok.
FOTO: LASSE CARLSSON

Nya lanthandlare i Adelsö Butik

Det har varit en hektisk tid för Marja Conradsson och Martin Anderson som återöppnade vår lanthandel på Valborgsmässoafton under namnet Adelsö Butik.

Adelsöborna har tagit emot den nya butiken med öppna armar, betonar de.

Varför vill ni moderna storstadsbor byta livsmiljö på detta sätt?

– Vi har hyrt hus i Lövlund och

Staffan Eriksson och Anita Björk från Värna Adelsö hälsar välkommen.

FOTO: LASSE CARLSSON

Martin Anderson och Marja Conradsson, här uppvaktade av kunden Frejan.

FOTO: LASSE CARLSSON

Martin är 38 år och **Marja** 33. De har två barn, fem och åtta år, som går på Hembygdsgårdens dagis respektive i Munsö skola. Marja talar lyriskt om hur bra det var för åttaåringen att flytta från en jätteskola med över 1000 elever till en liten skola med bara 15 barn i klassen.

På adelsobutik.se finns löpande information om butiken.

Granskog i några år och förälskat oss i ön. Vi hatade varje söndagskväll då vi var tvungna att åka hem till stan, berättar Marja och Martin.

De bodde förut mitt på Söder, vid Katarina kyrka. Båda har ett förflutet inom restaurangbranschen. Men Martin kommer senast från matbutiken Cajsa Warg och Marja har fram till nu arbetat som projektledare på en digital reklambyrå.

– Vi brukade skämta om att vi skulle ta över butiken om Borins ville

sälja. Och helt plötsligt blev det verklighet.

Det blir en lite ny profil på butiken som har byggts om en del. Lite öppnare och luftigare inredning och en veranda där man kan fika och äta glass.

Sortimentet kommer inte att vara mindre än Borins och priserna kommer inte att bli högre.

– Vi kommer också att kunna erbjuda en del butikstillagade varor, till exempel fetaoströra och Martins

gubbröra. Och vi kommer att komplettera med fler ekologiska varor. Vad gäller till exempel mejerivaror kommer det att finnas både och.

En stor nyhet är att det blir cateringverksamhet i butiken där kunderna kommer att kunna beställa mat till fester. Det kommer att bli ett tillredningskök i butiken där maten kommer att tillagas.

Butiken kommer att bli ombud för Systembolaget före sommaren. Man kommer också att fortsättningsvis

kunna hämta receptbelagd medicin. Och så fort det har kommit ett godkännande från läkemedelsverket kommer det att finnas receptfria mediciner i butiken.

Inför sommaren och Midsommar kommer vi att satsa på bland annat grillkött och våra "röror", säger Martin.

Det har kommit en del synpunkter på att det har varit lite tomt i hyllorna den första veckan.

– Vi blev helt stormade under Kristi Himmelfärdsveckan. Varorna gick åt i en omfattning som vi inte var beredda på. Och vi var inte varma i kläderna. Men vi kommer att lära oss av erfarenheterna och se till att det finns varor i hyllorna, säger Marja och Martin.

När vi kommer till butiken håller de på att lasta in ett stort antal pallar med varor som just anlänt.

De är inte oroliga för leveranserna. Det mesta kommer med Dagab tisdagar och fredagar. Arla kommer måndagar, onsdagar och fredagar och grönsaker på tisdagar och torsdagar. Vissa varor får de hämta själva. Adelsö Butik ingår i "Handlarn"-kedjan.

Martin och Marja betonar att Patrik och Sofia Borin har ställt upp mycket och hjälpt till med inkörningen.

– Både Martin och jag gillar att ha

Marja Conradsson
FOTO: LASSE CARLSSON

med människor att göra. Vi är nog ganska sociala och vi hoppas få utlopp för detta här i butiken, säger Marja.

Är ni säkra på att ni inte tagit er vatten över huvudet?

– Ja, vi är vana vid att jobba hårt på våra gamla jobb också, säger båda och ser glada och lugna ut.

Björn Rydberg

Kom och dansa till

HIGH Ligh**ts**

**SOMMARDANS PÅ ADELSÖ FESTPLATS
LÖRDAGEN DEN 2 JULI KL 20:00- 01:00**

Entré 150 kr per person

Insläpp kl 20:00, Highlights börjar spela kl 21:00

Skjutbanan är öppen för luftgevärsskytte och chokladhjulet snurrar med "goa" vinster. Varmkorv och Go-fika finns när hungern sätter in och man behöver pausa från dansen.

Välkommen önskar Adelsö Evenemang

FOTO: IRENA LUNDBERG

VATTEN

Vi är omgivna av vatten, livets källa. Irena Lundberg har tagit reda på det mesta som går att veta om vårt vatten.

Den för Adelsö viktigaste vattenreservoaren är självfallet Mälaren, Sveriges tredje största insjö. Mälardalen är det mest tätbefolkade området i landet. Mälaren ger vatten till ca 2,5 miljoner människor. Adelsö omges av sjöns största fjärdar: Bland annat Norra och Södra Björkfjärden samt Prästfjärden.

En Adelsöbo får sitt dricksvatten från ett kommunalt vattenverk, direkt

från sjön eller från egenborrad brunn. Ungefär en tredjedel av invånarna i Ekerö kommun försörjs med grundvatten från enskilda eller samfälliga grundvattentäkter. I kommunen finns vattentäkter med vattenskyddsområden som inte längre används. I vattenskyddsområden får det exempelvis inte borrar för bergvärme. En översyn av dessa är planerad.

När det gäller avlopp så är man, som fastighetsägare, antingen uppkopplad mot det kommunala avloppsnätet eller har ett enskilt avloppswerk. För avlopp från vattentoa-

lett krävs sluten vattentank, för avlopp från dusch, disk och tvätt krävs slamavskiljare och infiltration.

På Adelsö har Stenbyområdet kommunalt vatten men ett eget reningsverk. Sättra och Kurön har anläggningar. I hela Ekerös verksamhetsområde finns 3000 enskilda avloppsanläggningar som står för 25 procent av det totala fosforutsläppet.

ANSVARET FÖR VATTENVÅRDEN delas av nationella, regionala och kommunala myndigheter. Vattenmyndigheten har beslutat att varje kommun behöver en Vatten- och Avloppsplan, särskilt i områden där risken finns att man inte uppnår god ekologisk, kemisk och kvantitativ status. Ekerö kommuns VA-plan kommer från 2013 och omfattar dricksvatten, spillvatten och dagvatten för befintlig och planerad bebyggelse. Den innehåller planer för utbyggnad av VA-nät, åtgärder i väntan på utbyggnad, planer för enskild VA-försörjning och för dagvattenhantering. Vattentaxan regleras i en kommunal författningssamling och gäller från och med den 1 april 2016.

För Adelsö ligger planen för VA-utbyggnad på längre sikt, före 2030 eller efter 2030 beroende på behov. Sedan 2015 är det Roslagsvatten som svarar för Ekerö kommuns dricksvatten. Men vattnet kommer från vattenverken i Mälaren. Roslagsvatten svarar för produktion av rent vatten

för cirka 63 procent av befolkningen i kommunen. Ekerö kommun ingår i Mälarens vattenförbund, en ideell förening bildad 1998 med ca 50 medlemmar varav 22 är kommuner som betalar 50 öre per invånare för att föreningen ska driva och samordna regionens viktigaste VA-frågor.

IDAG NÅR INTE vattenkvaliteten i Mälaren upp till EU:s krav och Sverige har tid till 2021 på sig att nå till vattendirektivets krav. Dock har vattenkvaliteten i Mälaren förbättrats stadigt under de senaste decennierna. Sedan mitten av 60-talet har utsläppen av fosfor halverats men sjön är fortfarande mycket starkt påverkad av övergödning. På vattnets väg genom Mälaren självrenas vattnet när fosfor fastläggs i sjösediment och kväve ombildas av mikroorganismer till kväve. Cirka 56 procent av kvävet och 60 -70 procent av fosfor beräknas bli avskilt innan Mälärvattnet når Östersjön.

Jordbruket står för de största utsläppen av fosfor, följt av enskilda avlopp.

Sjövatten behandlas på vattenverket för att nå drickskvalitén. Den kontrolleras sen så att den håller Livsmedelsverkets krav i enlighet med EU-vattendirektivet. Vattnets PH värde ("surhetsgrad") ska ligga på 8,2 - 8,3 och hårdheten på 5,5 - 6,5 odH, tyska hårdhetsgrader. Hårdhetsgraden betyder innehåll av kalcium

FOTO: IRENA LUNDBERG

um och magnesium. Ett hårt vatten kräver högre doser tvättmedel och kan ge avlagringar på kärl och porslin. Fluor förekommer i mycket små mängder, mindre än 0,20 mg/l och det ger inget kariesskydd varför man rekommenderar fluortandkräm. Det har tidigare förekommit larm om höga halter av högfluorerade ämnen (från eldsläckningsmedel med mera) men Roslagsvatten har analyserat och halterna är extremt låga, under riktvärden.

Även vattenkvaliteten i enskilda brunnar behöver kontrolleras regelbundet och det är ägarens ansvar. Idag uppskattas det att ungefär 75 procent av Sveriges brunnar har

något som behöver åtgärdas. Problemen varierar från synliga ämnen som exempelvis för mycket järn (i vattnet) – vilket missfärgar vattnet, till problem som inte går att upptäcka med blotta ögat – bakterier och uran är två exempel på dessa. Detta upptäcks först om en analys av vattnet görs.

I nästa nummer intervjuar vi Ekerö kommun och Roslagsvatten om den framtida vattenvården på Adelsö. Du kan också skicka dina egna vattenfrågor till redaktionen.

**Irena Lundberg
Stenstorp**

Källa: bl a Ekerös VA-plan

VÄLKOMNA TILL COLORAMA EKERÖ TRÄKVISTA TORG

Vi har färg, tapeter, golv och mycket annat som förskönar ert hem!

Öppet alla dagar i veckan!

TRÄKVISTA TORG, 08-560 313 40

VI SÄLJER FÄRG FRÅN ALCRO & JOTUN!

AKTUELLT

Ett stort antal träd har fällts vid sjön nedanför Adelsögården

FOTO: IRENA LUNDBERG

Olovlig trädavverkning

Som vandrare på "Röda spåret" från färjebacken till Alsnöhus kan man konstatera att det fällts ett stort antal träd på området nedanför Adelsögården mot sjön.

Vissa träd har kapats i toppen. En stor gammal en vid sjön ligger avsågad på mitten. Avverkningen har troligen skett under vintern

Det är Maria Sjömander och

Torbjörn Svensson som äger marken. De meddelar att de inte har medverkat till trädgårdningen, att den är olovlig och att de inte vet vem eller vilka som fällt träden.

Avverkningen är nu polisanmäld. Polisen meddelar att utredningen fortfarande pågår.

Csilla Patlachich som äger Adelsögården säger att hon inte vet vem som ligger bakom avverkningen.

BR

Adelsös del av en nationell skandal

En av de härjade skyltarna som upplyser om Kunsta 25 järnåldersgravar.

I början av 90-talet satte Riksantikvarieämbetet, (RAÄ), upp tre informationsskyltar vid det gamla gravfältet vid Kunsta, precis där Adelsö vandringsled passerar förbi. Det visar att detta blev en liten del av en stor kulturhistorisk skandal.

Som framgår av bilden har tidens tand och vädrets makter nu gjort att de har förfallit och blivit i stort sett oläsbara.

Detta är tyvärr en liten del av en stor kulturhistorisk skandal. De många tusen skyltar som RAÄ satt

upp vid fornminnen över hela Sverige genom åren, har man nu tagit sin hand ifrån och de står och förfaller. Det är mycket oklart om någon har ansvaret för dem. Det har sagts att Stockholms Läns Museum har ett ansvar. Men där säger arkeolog Anna Östling:

– Ja det är en salig röra det här med skyltar. Alldeles för många har varit inblandade genom åren och nu vet ingen längre vem som äger vad.

Anna Östling säger att Riksantikvarieämbetet sannolikt inte vet någonting om skyltarna, men hon har fått så många frågor om skyltar på sista tiden att hon har tänkt ta kontakt med RAÄ och fråga hur de tänker om alla tusentals skyltar som sitter uppe i landet. Hon ska också ta kontakt med Ekerö kommun

Länsmuseet har ett långsiktigt projekt att försöka dokumentera skyltar, i år ska de börja med runstensskyltar. Mer hinner de inte.

På Ekerö kommun säger Kultur- och nämndens ordförande Gunilla Lindberg (L) att en översyn av skyltarna kommer att göras i samband med kommunens förestående fornminnesinventering.

Så länge ger kommunen fria händer till Ove Westerberg, ansvarig för Adelsöleden, att återskapa skyltarna i sin dator. Kommunen betalar för eventuella utlägg.

Förlagan är inte ens digital. Det ryktas om att den driftsansvarige på 90-talet tog med sig matriserna när han slutade sin tjänst.

Så ser det ut. Ingen vet riktigt vem som ska göra vad och förklaringen

hänvisas till en person som ingen kommer ihåg namnet på och en teknik som gått ur tiden för längesedan.

Björn Rydberg
Ingela Westerberg

Kiosken plussas på med en foodtruck

Den lilla kiosken vid färjeläget Sjöängen håller öppet i sommar också – nu kompletterad med en foodtruck som kommer att stå på plats till dess att kiosken stänger i augusti.

– Det stämmer att vi har kontakt med ett företag som hyr ut foodtrucks, säger Cecilia Kristoffersson, initiativtagare till kiosken.

– Vi kommer att skifta mellan olika trucks med olika menyer för att se vad som går bäst.

Det är synd att krogen inte är öppen och bra att nya ägarna i Adelsö butik planerar en liten servering, tycker hon.

– Kunder på det ena stället drar med sig kunder till det andra.

Kiosk och truck finns på plats till skolstarten in i augusti. IW

FOTO: LASSE CARLSSON

Stenmuren vid Stenby renoveras

Den 550 meter långa stenmuren som går längs landvägen vid Stenby ska renoveras. Den har till stora delar rasat samman. Nu har Trafikverket beslutat att muren ska restaureras.

Man kommer att börja med att röja sly och träd längs muren. Därefter kommer man att börja med att laga själva muren. Sannolikt är muren byggd på en stengrund som går cirka en meter ner i marken.

– Arbetena kommer att göras redan i sommar. Vi har pengar i årets budget. Men det är inte säkert att vi hinner laga hela muren i år, säger Ove Eriksson som är miljöspecialist på Trafikverket.

Ove Eriksson säger också att den gamla trädraden längs vägen kommer att återställas.

Gordon Rönnerberg som har fritidshus i färjebacken har legat på för få en restaurering till stånd. Han tyckte

att det var tråkigt att den fina muren successivt fått falla ihop, särskilt som den står på vägen till Världsarvet Hovgården. Därför tog han kontakt med Trafikverket. Och det har uppenbarligen haft effekt.

Ingen vet säkert när muren byggs. Men Lillan Björk berättar:

– Min mamma Hagar kom till Stenby 1912. Då sa man att muren var 100 år.

Den skulle i så fall ha tillkommit i början av 1800-talet. Det är oklart varför muren byggdes och vilken uppgift den hade. Troligen skulle den fungera som en gårdsgård för kreaturen. Eller så var den ett skrytbygge för att göra uppfarten till Stenby gård mer magnifik. Stenarna kom antagligen från åkrarna och hagarna bredvid och från bygget av vägen.

Det är en imponerande mur och man kan lätt föreställa sig vilket enormt arbete det måste ha varit att bygga den. Utan moderna maskiner.

BR

Beslut snart om hyreslägenheter nära färjan

Kommunen och Ekerö Bostäder utreder nu bygge av 13 parhus med 26 lägenheter på tomten snett bakom Slagarvägen, ganska nära före detta krogen.

Fastigheten Stenby 15:24 ägs av kommunen. Kommunfullmäktige har nyligen beslutat att sälja denna fastighet till Ekerö Bostäder för 2,5 miljoner kronor. Ett villkor är att Ekerö Bostäders kostnadskalkyler för bostadsbyggandet håller.

– Vi ser i dagsläget inga hinder för att bygga bostäder här, säger Stefan Wählin (L), vice ordförande i Ekerö Bostäders styrelse och som för övrigt bor på Adelsö.

En naturvärdesinventering och en grundundersökning har gjorts som visar att det inte finns några hinder mot att bygga i området. De planerade parhusen kommer att smälta in i området anser Ekerö Bostäder, som arbetar med att ta fram kalkyler så att bolaget kan fatta beslut om att dra igång projektet på allvar på styrelsemötet den 10 juni.

För det här området togs det redan 1990 fram en detaljplan med möjlighet att uppföra cirka 19 parhus. I en första etapp byggdes då en del av området (sex parhus), som bildade en bostadsrättsförening (Slagarvägen). Den följande etappen byggdes aldrig.

Fotnot: Ekerö bostäder ägs till 100 procent av Ekerö kommun. BR

Adelsö öl rullar på

Öns bryggeri utvecklas som planerat. I år räknar Patrik Borin på Adelsö öl att bryggeriet ska sälja 70.000 liter öl jämfört med 45 000 liter under 2015. Adelsö öl lagerförs i följande Systembutiker:

- Ekerö
- Brommaplan
- Bromma Blocks
- Solna
- Sundbyberg

Starkölet finns också på ett antal krogar. Folkölsvarianten säljs i flera

livsmedelsbutiker på Mälaröarna och i Stockholm.

– Vi satsar nu också på att brygga mindre kvantiteter av tillfälliga märken, säger Patrik Borin.

Lördagen före Midsommar, den 18 juni, är det ölfestival i Pannrummet igen. Då kommer man att få prova öl från 10 småbryggerier i Stockholms-trakten. Även ett gäng hembryggare finns på plats. Mer information hittar ni på www.adelsobryggeri.se

BR

Sättraborna hoppas på fibernät

Telias kampanj om fiberanslutning i höstas ledde till att 96 av 362 hushåll på södra Adelsö tackade ja till en anslutning, det vill säga 26 procent. Telias nya kampanj under våren ledde till att ytterligare ett antal hushåll tackade ja. Byggstarten är planerad till våren 2016 och utbyggnaden beräknas vara klar i juni nästa år meddelar Telias presschef Iréne Krohn.

I Sättra planeras också för fiber. Men det sker genom ett lokalt initiativ.

– När det i höstas blev klart att Telia bara tänkte bygga ut fibernätet på södra Adelsö startade vi inom Sättra ett arbete för att på egen hand bygga ett fibernät, säger Bo Hellmalm som tidigare haft en ledande befattning inom Telia.

Han menar att det på senare tid blivit ännu mer angeläget eftersom kopparnätet kommer att avvecklas i november i år på norra Adelsö.

Arbetet med att planera och bygga fibernätet sker i en ekonomisk förening ”Fiberföreningen Sättra – Adelsö ef”. Målsättningen är att ha ett nät på plats när kopparnätet läggs ned. Det finns en planering för nätet och med den som underlag har föreningen sökt statligt stöd för att klara finansieringen.

– Vi väntar nu på ett beslut om detta stöd. För att få det hela att gå ihop fordras en mycket hög anslutningsgrad inom Sättra. Men vi är vid gott hopp om att få ett fibernät på plats inom Sättra i år, säger Bo Hellmalm. **BR**

Dyrt att åka till Birka

I sommar trafikerar Strömma kanalbolaget sträckan Hovgården – Björkö under tiden 2 juli till och med den 14 augusti. Det kostar 275 kronor, men då ingår museet och visning av fornlämningarna. Barn 6-15 år: åker för halva priset och barn 0-5 år

åker gratis.

Båten går 11.30 från Hovgården och tillbaka från Björkö 14.45. Det är inte möjligt att betala ett lägre pris för bara båtresan till Björkö som tar cirka 15 minuter.

BR

Värna Adelsös syfte är att slå vakt om Adelsös natur och kultur samt främja möjligheterna att bo och arbeta och tillbringa fritid på ön.

Krogarrende: 80 000 per år

Adelsö krog ligger fortfarande på Blocket ute till försäljning för 2 950 000. Tills vidare går den att arrendera eller hyra för enstaka arrangemang.

– Krogen går också att arrendera för 80 000 per år. Det är verkligen inte mycket pengar att ta in på ruljansen, säger nuvarande krogägare Nina Nilsson.

Allt var klappat och klart i januari med en kille som skulle skriva kontrakt från den 1 februari.

– Men han dök helt enkelt inte upp.

Sedan dess har tre-fyra spekulanter kommit och tittat men de har varit oroliga för att krogen inte skulle gå runt.

Tills vidare går det att hyra krogen för privata arrangemang. I sommar är den till exempel bokad för ett bröllop.

– Då och då finns det ju behov av en större lokal här på Adelsö och jag är öppen för olika lösningar, säger Nina Nilsson. **IW**

Sättra gård växer rejält

För drygt tre år sedan fick Sättra gårds ägare, Björkfjärden Egenomar, klartecken från Ekerö kommun att erbjuda nio nystyckade tomter med generösa byggrätter. Fem av de ”flottare” tomterna ligger längs nyanlagda Björkfjärdsvägen med härlig utsikt mot Norra Björkfjärden. De fyra andra tomterna ligger som en förlängning av Bygatan. Efter en trög start har det rasslat till rejält på sistone, åtta av tomterna är nu sålda.

Även de gamla stora institutionshusen längs Bygatan, som det fanns tankar på att riva för några år sedan,

har sålts i en rasande takt. Några efter en ordentlig uppfräschning och andra till lägre prislapp utan upprustning.

Till detta kommer alla de tomter som styckats och sålts på andra ställen i byn. Samt alla sommarhus och andra fastigheter som rustas för att inhysa nya sättrabor.

Så den gamla sega institutionsstampeln lär nu vara väck när Sättra gård växer och omformas som ingen annan by på Adelsö.

Ove Westerberg

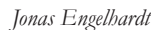
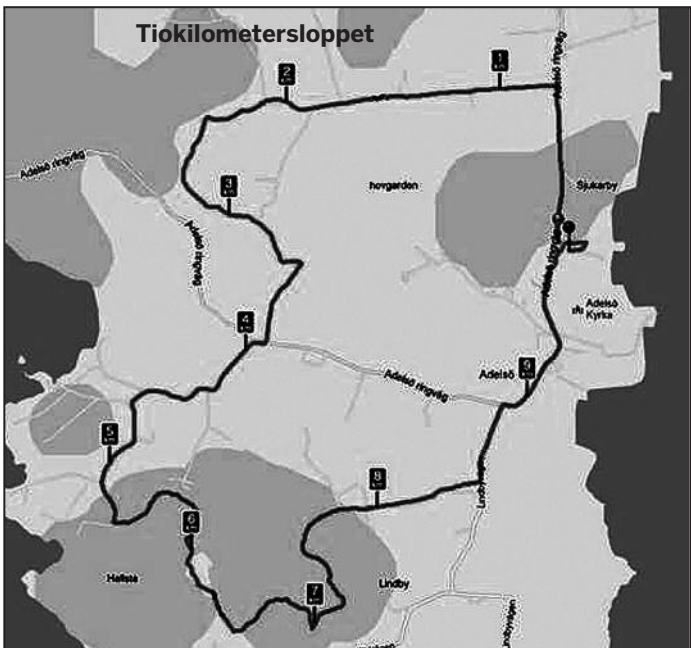
() () ,

Förra året blev det deltagarrekor
med totalt 174 löpare varav 70 barn.

Information kring hur man anmäler sig finns på adelsoif.se och på

BB

22

bor i Frutorp och är 53 år. Han är gift med Monica och de har två barn, 17 och 19 år. Familjen har bott på Adelsö i 10 år. Jonas jobbar på IT-avdelningen på Swedish Match mitt inne i stan.

Löpning är en viktig verksamhet för AIF, liksom aerobics, och innebandy. Verksamheten i det egna gymmet vid Adelsövallen lockar fler och fler. Boulebana finns och krocket är också på gång.

818 **Birgitte Rueden**

1. 2. 3.

FOTO: AIF

Bästa säsongen hittills!

AIF Innebandy har gjort den bästa säsongen i AIF:s historia! Det har varit en positiv utveckling hela tiden, mycket tack vare den goda stämningen i laget. Resultatmässigt har AIF tidigare legat stadigt i seriens botten, långt efter övriga lag.

Tack vare nya spelare och tack vare att de gamla har blivit bättre, har laget haft chansen att vinna i princip varje match. Undantaget två matcher mot de suveräna serieledarna, så har AIF spelat jämnt med alla lag i serien. AIF hade chansen att ta tredjeplatsen i tabellen! Nu blev det inte så. Det blev en knapp förlust i den näst sista omgången, men bara det att chansen fanns visar vilka framsteg som AIF gjort. Till sist slutade laget sjua i tabellen, precis efter lagen ovanför. Visionen för nästa säsong är att fortsätta på den inslagna vägen:

– Trots att vi har Sveriges sämsta förutsättningar för innebandy med

väldigt sena träningstider och långt till hemmahallen, hoppas jag att vi kan få ytterligare några nya spelare till laget och att vi kan fortsätta att utvecklas, säger Anders Rosenquist af Åkershult som är spelande tränare.

Om Anders får peka ut två matcher då laget var särskilt bra, väljer han den övertygande segern mot Ängby IF i den andra omgången då man spelade med endast sju utespelare. Och det första mötet mot serie-segrarna Kvarnbergsplans IBK då AIF nästan klarade oavgjort,

AIF:s hemmamatcher är i Tappströms bollhall. Anders tycker att det är synd att det är så långt bort, både för laget och hemmapubliken. Men den publik som ändå tagit sig dit har betytt mycket för spelarna.

– Allt stöd och uppskattande ord från publiken har känts väldigt bra, säger Anders.

BR

Adelsö runt och mycket mer

Adelsö runt för gamla moppar, bilar och motorcyklar kommer tillbaka i sommar. Evenemanget äger rum lördagen den 2 juli. Samling klockan 10 vid festplatsen och start klockan 14. I år kommer loppet att gå åt andra hållet ”motsols”, mot Norrängen och Sättra. En annan nyhet är att banan i år också kommer att gå ner i Lindby. Mat blir det hemma hos Kalle Runrystare. Deltagavgiften är 150 kronor. Deltagarna är med i ett pokerlotteri (”poker run”). De får kort vid olika stationer längs banan. Fina priser utlovas.

Förra året deltog 120 ekipage. Urban Hasselstöm, ordförande för Adelsö Evenemang, som är arrangör är övertygad om att det kommer ännu fler i år.

Det kommer att vara liv och rörelse hela dagen vid festplatsen, som

kommer att vara öppen med särskilda aktiviteter för barn. Det kommer att finnas flera nya lekgrejer där, bland annat en hoppborg. Radiorösten JB kommer att vara konferencier och berätta om de olika ekipagen. Och på kvällen blir det dans.

Andra aktiviteter: En lördagskväll i slutet av april var det pub- och danskväll i pannrummet. Bandet ”Bandet” från Härnösand spelade upp till dans. Det var fullsatt, över 110 kom. En lyckad kväll tyckte alla.

Poker är det på onsdagar i Wesliens garage.

På vandringsdagen serverades delikatesser längs vandringsleden.

Adelsö Evenemang kommer att stötta AIF vid Ladulåsloppet.

På adelsoevenemang.se finns mer information.

Jill Bredler, Lindby, på ett av förra årets ekipage. Lill-Janne tar emot på station Tofia.

FOTO: LASSE CARLSSON

FOTO: LASSE CARLSSON

Adelsö i siffror

759 personer är bofasta på Adelsö, något fler män än kvinnor. De utgör bara 2,8 procent av befolkningen i Ekerö kommun. Fram till 2023 beräknas adelsöborna – om utvecklingen håller i sig – öka med 27 personer. Mats Lundgren har rotat i officiella siffror.

I detta nummer skriver vi om Adelsös befolkning idag, samt om en prognos över utvecklingen under de närmaste sju åren, det vill säga fram till 2023. Uppgifterna är sammanställda, förkortade och kommer från officiell statistik. Prognoserna över utvecklingen framöver har historiskt sett varit förvånansvärt träffsäkra.

Har du några intressanta siffror som du vill dela med dig av, skriv till info@varnaadelso.se. Alla ämnen är intressanta så länge det finns siffror med!

Adelsö, Björkö, Kurö har enligt senaste uppgift 759 personer mantalsskrivna.

Äldsta Adelsöbon har fyllt 95 år och den yngsta väntar in sin första födelsedag.

Det finns ett manligt överskott, 52% av befolkningen är män.

69 barn är under 10 år.

Fram till 2023 beräknas befolkningen öka med blygsamma 27 personer, till 785.

Var ska då dessa 27 personer bo? Jo,

man räknar med att om 7 år finns det ytterligare 10 bostäder.

Adelsö är befolkningsmässigt en liten del av Ekerö Kommun.

Kommunen hade den 31 december 26984 personer mantalsskrivna. Adelsö utgör alltså 2,8% av befolkningen.

Om sju år har Ekerö kommun ökat med 12,3% och Adelsö med blygsamma 3,4%.

Adelsöborna känner sig ibland bortglömda av kommunen, förklaringen kan vi troligen hitta här.

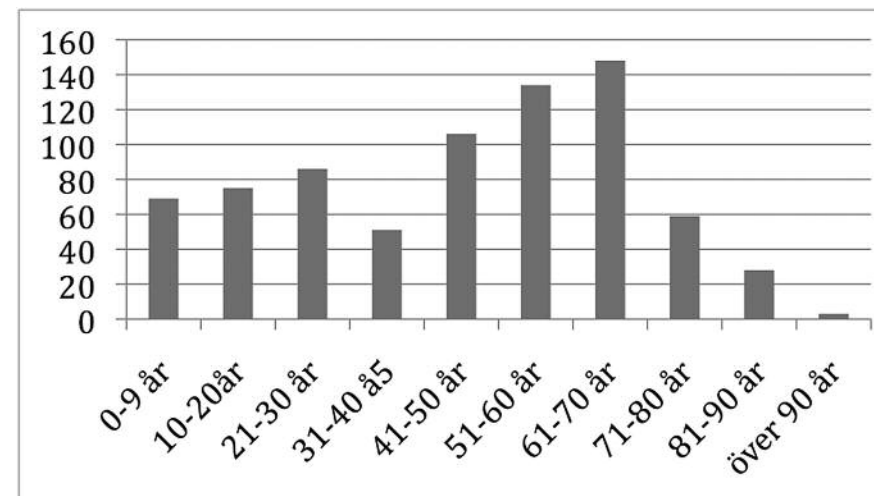
Vi får istället vara stolta över att vi förfogar över 50% av kommunens världsarv.

Adelsö har ett stort antal sommarboende. Hur många går inte säkert att få fram, men att befolkningen fördubblas under sommartid är alla överens om.

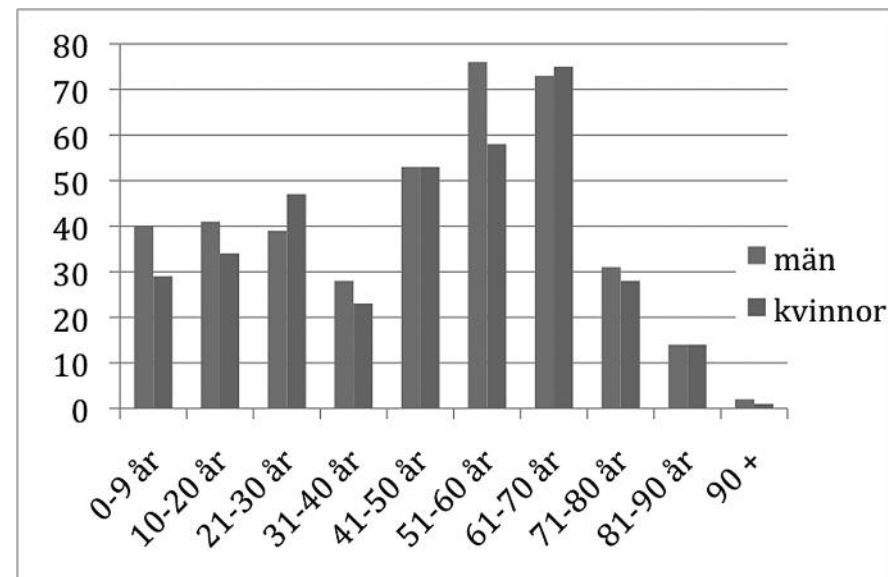
Nedan kan du se hur åldersfördelningen ser ut och fördelningen antal pojkar/män respektive flickor/kvinnor.

Mats Lundgren
Marielund

Adelsöborna efter ålder

Adelsöborna efter kön

Göta Karlsson är uppväxt på Björkö och tillhör en släkt som bott på ön i flera hundra år. Björkö by påminner om Astrid Lindgrens

Bullerbyn. Hon har varit med om stora förändringar. I Götas barndom, på 30 - 40-talen, bodde det minst 35 personer på Björkö. Idag är de sex. Det fanns fem bondgårdar. I dag är det bara en.

Göta är syster till Gösta och hade en lycklig barndom på ön. Föräldrarna var snälla. Barnen fick aldrig stryk.

– Mamma hade ett björkris under diskbänken. Men det användes aldrig, berättar Göta.

Göta var lillasyster: ”Vad ska ungen med att göra...”, fick hon ofta höra. Det är klart att Gösta som var fem år äldre ville bestämma. Men Göta fick följa med när brorsan sköt råttor. Det var inte trevligt när råttorna sprang över fötterna.

– Barnen kunde springa ut och in i

Namn: Göta Karlsson
Född: 1935
Bor: Hovgården
Familj: Sambo med Sven Westlöf som avled 2008.
 Götas bror Gösta avled i mars 2016

Göta Karlsson tillhör en gammal släkt som bott på Björkö i flera hundra år. Under 30-40-talen bodde där 35 personer, idag är de bara sex. Själva har Göta Karlsson flyttat till Hovgården.

FOTO: LASSE CARLSSON

stugorna. Vi var välkomna överallt. Det satt ofta en gammal tant i stugan och vi pratade en stund innan vi sprang vidare.

– Det roliga är att det är likadant idag. Senare generationers ungar springer också runt i stugorna när de är på Björkö. Rätt var det är så är farstun full av skor och kökssoffan full av ungar, säger Göta.

Göta berättar att de var lika ofta på sjön som på land. De hade en liten båt som de åkte in i vassarna med. Göta hade en kamrat på ön, Sonja, som hon fortfarande har kontakt med. Aldrig att vi klagade på att det var tråkigt. Vi hade hela ön som lekplats. Barnen levde med naturen. På vintrarna åkte vi skridskor och skidor.

– En dag på våren åkte vi ut hela familjen och barkade vispris när saven rann till. Och en dag per år var det klappjakt på rävar.

Barnen fick hjälpa till hemma med det mesta. Bära in ved och tvätta, då de fick bära in vatten från ett hål i isen på vintrarna. Och i jordbruket: plocka potatis, tröska och mjölka för hand och så vidare.

FOTO: LASSE CARLSSON

”Domarns hörna (vid avtagsvägen till Lindby brygga) var samlingsplatsen för ungdomarna där ”vi pluddrade och pladdrade innan vi åkte hem”.

Men nog smet de undan ibland:
– När föräldrarna ropade och sa ”Gösta” sa han att han tyckte de ropade ”Göta” och vice versa.

Göta hade sällskap till skolan med Sonja. De rodde till Lindby brygga och cyklade sen genom skogen upp mot Lindby. När det var is kunde de åka spark. Först var det Mälby skola och sen Stenby, med magister Herdenberg. Göta tycker att han var sträng men bra. Det krävdes disciplin och ordning för han hade tre klasser att hålla reda på. Det blev långa dagar och det var mörkt när hon åkte hemifrån och mörkt när hon kom hem. Och när isen varken bar eller brast bodde hon hos mormor i Granskog.

I tonåren var det största nöjet att gå på bio i Hembygdsgården. När det var filmer med Edvard Persson, som mamma gillade, var det lättare att få åka. Och det var dans på Adelsö festplats på somrarna. ”Domarns hörna” (vid avtagsvägen till Lindby brygga) var samlingsplatsen för ungdomarna där ”vi pluddrade och pladdrade innan vi åkte hem”.

Det gick lätt att ro över sundet. ”Vi var starka som hästar”. Men ibland var det dramatiskt. Kanske var det värst när det var dimma.

– Jag och Sonja hade varit på bio en höstkväll. När vi skulle ro hem till Björkö hade det blivit en sjuhundrade dimma. Vi gav oss iväg ändå. Och trodde att det här skulle gå bra. Men vi rodde runt runt i timme efter timme och blev väldigt osams om åt vilket håll vi skulle ro. Sen hörde vi en ko råma och vi rodde åt det hållet för där måste det ju vara. Men vi kom i land längst ut på Ellholmen på Adelsösidan. Vi fick ta skydd under en båt som var uppstjälp. Halv tre på natten kom farsan ned på Björkösidan och blåste i ett jägarhorn. Då kunde vi ro efter det ljudet. Det är klart att mamma och

pappa hade varit oroliga. Det hade varit bra att ha haft en mobiltelefon då...

Göta berättar om en annan dramatisk överfart över Björköundet:

– Det var en jul på 50-talet. Det var milt och isen svag. På julaftons eftermiddag lyckades jag med nöd och näppe ta mig över till Björkö. Men jag skulle börja arbeta i Sättra klockan 10 på juldagen. Pappa följde mig över isen. Av en händelse tittade jag söderut mot Södra Björkfjärden. Då såg jag att isen höll på att brytas upp.

Jag skrek till pappa: Spring! Precis som jag kommit fram till Adelsösidan och pappa kommit tillbaka till Björkö gick isen upp helt i sundet. Det var lite obehagligt.

Elströmmen kom inte till Björkö förrän 1957. Göta berättar:

– Jag var van vid att det var becksvalt på Björkö på höst- och vinterkvällarna. Men när jag rodde hem till ön en decemberkväll 1957 lyste det i alla hus. Det är en upplevelse som jag aldrig glömmer.

Göta arbetade i jordbruket med alla sysslor när hon var hemma på Björkö. I höskörden var det hårt arbete med hässjning och med att packa hö på höskullen. Göta berättar att när Gösta gjorde lumpen så körde hon in alla hölass med häst och körde in säd.

”En enda gång körde jag fast i logdörren så att lasset åkte av”. Och hon plockade potatis, gallrade betor, skördade betor och mycket annat. Ångbåtarna från Enabolaget kom två gånger om dagen till Björkö. På höstarna var båtarna fullastade med potatis till stan. Oppgården hade 20 kor som skulle mjölkas morgon och kväll, för hand. Göta och två fastrar fick sköta det. Mjölka var ett kvinnogöra. Det fanns en snäll gammal ko som man kunde öva sig på.

– En gång skulle jag mjölka en ko

ute i hagen. Hon blev väldigt orolig och det visade sig att hon hade en klöv i ett jordgötingbo och blev stungen. Sen sparkade hon bakut så fort jag visade mig i ladugården. Hon kom ihåg mig och trodde att det var jag som hade gjort henne illa i hagen.

Julafton firades inne hos farmor och farfar inne i stora huset i Oppgården. Ett särskilt trevligt julminne som etsat sig fast är att familjen då och då under helgerna samlades i finrummet och tände julgranen med levande ljus. Då bjöd Götas mamma på sin väldigt goda knäck och glögg gjord på vinbärssaft.

Det var inte så lätt att tjäna pengar på Björkö. Men Göta och Gösta plockade gullvivor och liljekonvaljer på våran, som de skickade till torget med ångbåten.

De kunde få 30 öre buketten. Då var det bittert att ”dragarn” som svarade för att buketterna lastades av och kom till torget skulle ha två kronor. En gång bad Göta sin mamma om en mockajacka för 150 kronor, en hissnande summa. Det blev nej förstås. Men Göta plockade nypon så hon kunde köpa jackan.

Det var spännande när hon vid tretton års ålder för första gången fick åka ångbåt ensam till stan för att hälsa på släktingar i Fredhäll. Vid kajen på Klara Mälarstrand tog hon

spårvagn 2. Den stora upplevelsen var när bommarna gick ned vid Tegelbacken och tåget dundrade förbi.

Vid sexton års ålder började Göta på Västerhaninge folkhögskola. Hon började på Sättra 1956 och arbetade först i storköket i tolv år, därefter som vårdare i tolv år. Därefter vikarierade hon som husmor från och till. De sista åren arbetade Göta på ett dagcenter. Efter 41 år fick Göta garantiperson 1997.

– Sättra var en trevlig arbetsplats beroende på ledningen – syskonen Hörnesträm, tycker Göta.

Göta bodde i många år på Sättra med sin sambo Sven men de flyttade 2002 till Hovgården. Men hon hade länge kvar ett hus på Björkö där de alltid var

på somrarna och under många helger. Alla jag talar med berättar om den sammanhållning och vänskap som fanns och finns på Björkö. Och att Göta var någon form av extra-morsa för öns alla ungar. Sven tog över taxin på Adelsö efter ”Mårten”. Göta tog trafikkort och ställde upp och körde taxin när hon var ledig. Taxirörelsen avvecklades på 70-talet.

Göta är känd för att vara slagfärdig med mycket humor. Men hennes bror Gösta tyckte att hon var envis. De gnabbades en del. När Göta gick

”

Hon talar med lite av Adelsödialekt. Hon betonar första stavelsen i orden (till exempel cykeln). Det påminner om hur man talar i Roslagen.

i skolan avskydde hon historia. Men nu har hon ändrat sig. Hon är särskilt intresserad av Adelsös och Björköns historia, går ofta på Hembygdsföreningens möten. Hon försöker hänga med vad som händer i Sverige och världen. Göta gillar att handarbete.

Hon talar med lite av Adelsö-dialekt. Hon betonar första stavelsen i orden (till exempel cykeln). Det påminner om hur man talar i Roslagen.

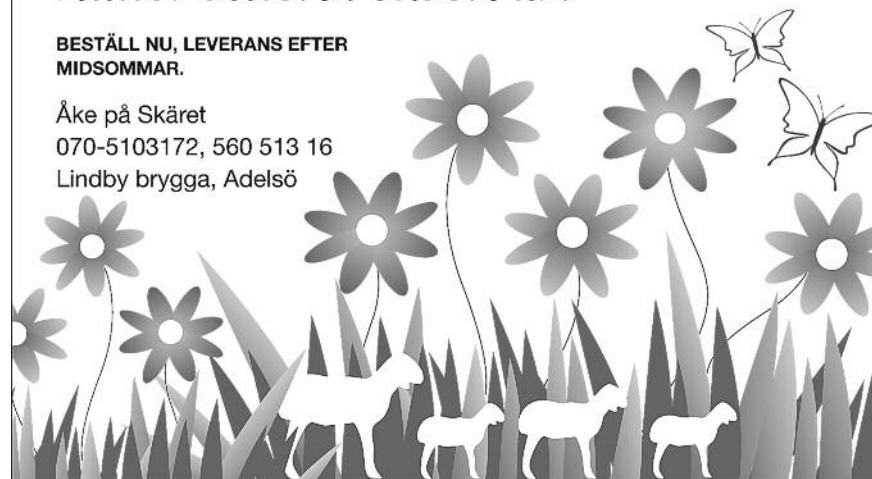
Göta vill gärna ha lite fler bostäder på ön. Men man bör inte bygga för mycket. Hon tycker synd om alla som måste åka fram och tillbaka till stan för att arbeta. De orkar inte göra något mer på kvällarna och har svårt att vara aktiva i föreningar. Hon vill gärna ha en mindre buss på ön som kan köra på småvägarna. Men någon bro vill hon inte ha.

Björn Rydberg

Köp ett skinn från Birka Får,
håller stilen i tusen år!

BESTÄLL NU, LEVERANS EFTER
MIDSOMMAR.

Åke på Skäret
070-5103172, 560 513 16
Lindby brygga, Adelsö

HÄNT SEN SIST

Stipendiaterna från vänster: Christer Karlson som representerade Birkakören, Maud Donatello, Emelie Loberg samt Moses och Mats Björk.

För sång, hästsport och berättarglädje mm

För andra året använde Adelsö Evenemang sitt överskott till stipendier till adelsöbor som "gjort något behjärtansvärt och bra för Adelsö, grupp på Adelsö eller någon enskild person på ön".

Stipendiaterna blev:

Birkakören, som fick 1800 kronor för "sina ideella insatser, sitt engagemang och sin fantastiska sångglädje". Stipendiet var i form av betald terminshyra för hösten 2016 för Hembygdsgården.

Maud Donatello, som fick 2000 kronor "För sitt otroliga engagemang

och glädjespridning för alla barn och ungdomar som är hästintresserade".

Emelie Loberg har under året motionerat sin morfar varje torsdag på pingsträningarna i Hembygdsgården. Nu fick hon 1000 kronor "För flitigt deltagande" samt önskades fortsatt lycka med att spöa morfar i pingis".

Mats Björk och Moses Björk, 1000 kronor var "För deras enträigna och positiva spridande av dåtida och nutida kunskap om Adelsö genom sina böcker och deras fantastiska arbete och engagemang för alla på ön."

ETablerad 1949 **MÄLARÖARNAS**
nyheter

100%
Mälaröarna

Vi håller koll på Mälaröarna åt dig!
Nu även i etern!

Torsdagar kl 17-19
Radio Viking 101,4

Ditt lokala radioprogram
GOD KVÄLL
Mälaröarna

MÄLARÖARNAS NYHETER
– gjord för mälaröbor, av mälaröbor, på Mälaröarna!

RadioViking
FM 101,4 MHz

**Din egen radiostation med
den bästa musiken – dygnet runt –
och de lokala nyheterna**
Även på nätet – www.radioviking.se

Gösta Karlsson 1930 – 2016

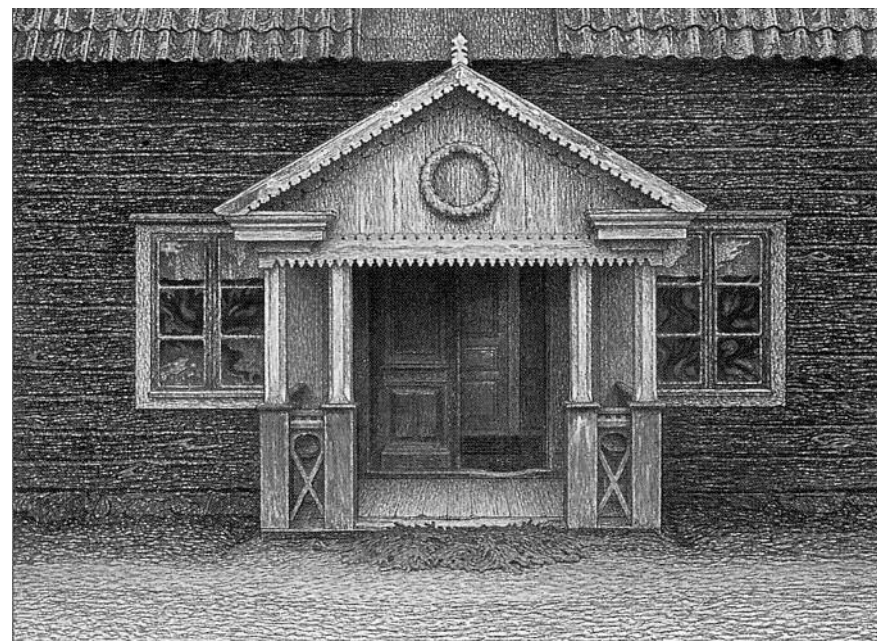
FOTO: LASSE CARLSSON

Gösta på Björkö har lämnat oss. Att under sin livstid bli något av ett begrepp är inte alla förunnat. Man kan undra var det sitter. Gösta kände alla och alla kände eller kände till honom. Bonde med rötter på Björkö så långt det över huvud taget går att utröna och det pekar ner mot 1500-talet. Farfar kom från Enhörna och gifte sig med dottern i en av de uråldriga släkterna på Björkö. Morfar var besättningsman på ångbåten "Ekholmen" och gifte sig med en piga hos kapten Andersson på Sättra. Tillsammans drev de torpet Granskog under Bona på Munsö och där växte Göstas mor upp bland många

barn. Man kan nog knappast vara mer Adelsö än Gösta.

Rötterna är på alla sätt imponerande men förklarar egentligen inte så mycket. Gösta var vad han var i kraft av sin personlighet. Under många decennier var Gösta med överallt. Oppgården på Björkö är en stor gård som särskilt förr med omkring 20 kor måste ha krävt många och långa arbetstimmar. Fruset eller öppet kan tyckas att vattnet mellan Adelsö och Björkö skulle kunna vara ett problem men det hindrade aldrig Göstas engagemang i de flesta sammanhang.

Spelman och framstående på både dragspel och piano. Många minns att han tillsammans med ett gäng reste runt och spelade på ålderdomshem. Naturen var ett annat framträdande intresse. Han visade sin ö för otaliga besökare. Besök hos Gösta och Astrid blev ett bestående minne för många som sysslade med det historiska Björkö. Även mer vanliga besökare togs generöst emot. Vi var ett antal deltagare från Adelsö hembygds- slag som för några år sedan fick uppleva med vilken stolthet Gösta visade sin ö med besök på den historiska Oppgården från 1812 som höjdpunkt. Som uppfödd på ön var det naturligt att Gösta var intresserad av Björköns historia. Men han var även

Oven: Oppgården, belgdaysafton. Längst ner fr v.: Karl Erik Andersson, Erik Karlssons far 1917, Erik Karlsson i Oppgården 1915, Edvin Karlsson, son till Erik Karlsson och far till Göta och Gösta Karlsson, 1914/15. Teckningar av Gunnar Hallström 1913, återgivna i Hallströms bok "Björkö saga".

intresserad av historia i övrigt.

Nyckeln till Göstas personlighet är nog att söka i ett intresse för andra människor och en naturlig öppen nyfikenhet i ordets mest positiva mening. Lägg därtill ett betydande

mått av omsorg och generositet. Gösta lämnar ett stort tomrum efter sig men för honom var det säkert en tröst att familjen och släkten fortsätter att verka på Björkö.

Lennart Rydberg

Bildgåtan

Bilderna är tagna på Adelsö

Bilderna är från Adelsö. Var? Ange bildnummer och var fotona är tagna! Vinn skriften "Adelsö i förändring" av Moses Björk. Vi lottar ut tre skrifter bland dem som svarar rätt. Skicka svaren till bjornrydberg@com-hem.se eller lägg svaret direkt i Rydbergs brevlåda vid Ellholmsvägens brevlådeställ nedanför Lindby gård (senast den 1 juli).

Svara här:

1.....

2.....

3.....

FOTON: LASSE CARLSSON

MASSAGE & FRISKVÅRD

- ❖ Rygg- & nackmassage, 30 minuter 300 kronor
- ❖ Helkroppsmassage, Klassisk, 55 minuter 450 kronor
- ❖ Helkroppsmassage med fokus på triggerpunkter, 55 minuter 450 kronor
- ❖ Djupgående massage, 75 minuter 650 kronor
- ❖ Spädbarnsmassage i grupp (efter överenskommelse) 4 tillfällen á 1,5 timme, minst 5 barn 650 kronor
- ❖ Student & Pensionärsrabatt 10%

Friskvård för Stora & Små finner ni på Adelsö, Hovgården. Behandlingarna utförs av Kerstin Östergren, som är legitimerad sjuksköterska och massör. Kan även utföra massage i hemmet. Tar emot friskvårdskuponger & friskvårdcheckar.

För frågor om behandlingar och bokning
vänligen ring 070 282 03 50

HÄNT SEN SIST

FOTO: LASSE CARLSSON

Rekord: 370 på Vandringsdagen

Vandringsdagen på Kristi Himmelfärdsdag slog rekord. 369 vandrare kunde räknas in på Kunstaber. Det är 100 fler än förra året. Men så var det också strålande sol hela dagen.

Som vanligt ordnade föreningar på ön stationer på ön där det serverades både mat och dryck med mera. **BR**

Vi odlar vår potatis här hemma på Adelsö!

Marken vi odlar på är klassisk odlingsmark som har försett såväl öbor som stockholmare med potatis och grönsaker i flera hundra år.

Vår potatis är odlad småskaligt med traditionella metoder där mycket görs för hand. Den är gödslad med ekologisk gödning och är inte besprutad, konstbevattnad eller behandlad med kemiska bekämpningsmedel.

ADELSÖPOTATIS

~ www.adelsöpotatis.se ~

» I år kommer all vår potatis säljas i lösvikt via Adelsö Butik «

GÖR EN KOPIA AV DIG SJÄLV...

...ELLER FARFARS MOR!

Så kallade 3D-selfies är omåttligt populära just nu.

Med senaste tekniken kan man enkelt göra en avbild av personer som man sedan tillverkar en liten modell av. Man kan också med hjälp av vanliga fotografier, av t ex avlidna släktingar, skapa unika 3D-modeller helt i färg. Det bästa är att denna teknik finns nu även på Adelsö. Maila oss på info@thaiber.se för mer info eller ring 08-560 52165.

Thaiber
3DP

www.thaiber.se

Gruppen Medvind musicerade under vikingadagarna

FOTO: CHRISTER KARLSON

Välbesökta vikingadagar

Alsnu vikingadagar arrangerades av Alsnu vikingar under den 30 april-1 maj. Det bjöds på gyckel och eld av Björke, musik av Medvind, historisk fäktning med bland annat svärd och sköld, sagoberättande av Eva Udd, hnefatafl-spel* av Mälaröarnas Schacksällskap och marknad. Inträdet var gratis men man kunde köpa lotter och aktivitetspass. Det som ingick i passet var att smida en spik, att skjuta pilbåge, att göra sig ett smycke eller rita vid pysselbordet m.m. För den hungriga fanns både köttgryta, spenatsoppa, kolbulle och fiskgryta att avnjuta. På söndagen fanns även grillad korv och fika. Antalet besökare är okänt men uppskattningsvis var det mellan 600 och 800 besökare under helgen. Åsikter om arrangemanget mottages tacksamt av Alsnu vikingars styrelse på mejl styrelsen@alsnu.se

Malin Rikardsdotter Ahlin

*hnefatafl-spel är ett vikingatida brädspel

Välj 2 par betala för 1!

Ray Ban i din styrka på köpet!

Passa på!

Vid köp av nya kompletta glasögon, bjuder vi på ett extra par glasögon eller solglasögon med din egen styrka

VÄRDECHECK synundersökning

50 % RABATT
(ordinarie pris 290:-)

BOKA REDAN IDAG!

Boka en tid hos våra 16 gästnärade optiker redan idag. Inget köpavgift. Gäller till glasögon av färdig, snygg, recept etc. Erbjudandet gäller t.o.m. 2016-08-13.

Min bokade tid: _____

Namn: _____ Datum: ____/____/11

Bok: _____

Ja, köper du nya kompletta glasögon från ordinarie sortiment, så bjuder vi på ett extra par glasögon eller solglasögon med din egen styrka från utvalt sortiment (värde upp till 4890:-). Gäller lagerglas +6/2. Gäller t.o.m. 2016-08-13. Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

din syn Vi bjuder alltid på kaffe!

miljödiplom SVENSK MILJÖBAS

Ekerö Optik

08-560 313 10 | Ekerö centrum | Snett emot Systembolaget
Måndag-fredag 10.00-18.30. Lördag 10.00-15.00

Martin "E-type" Eriksson höll vårtalet

FOTO: LASSE CARLSSON

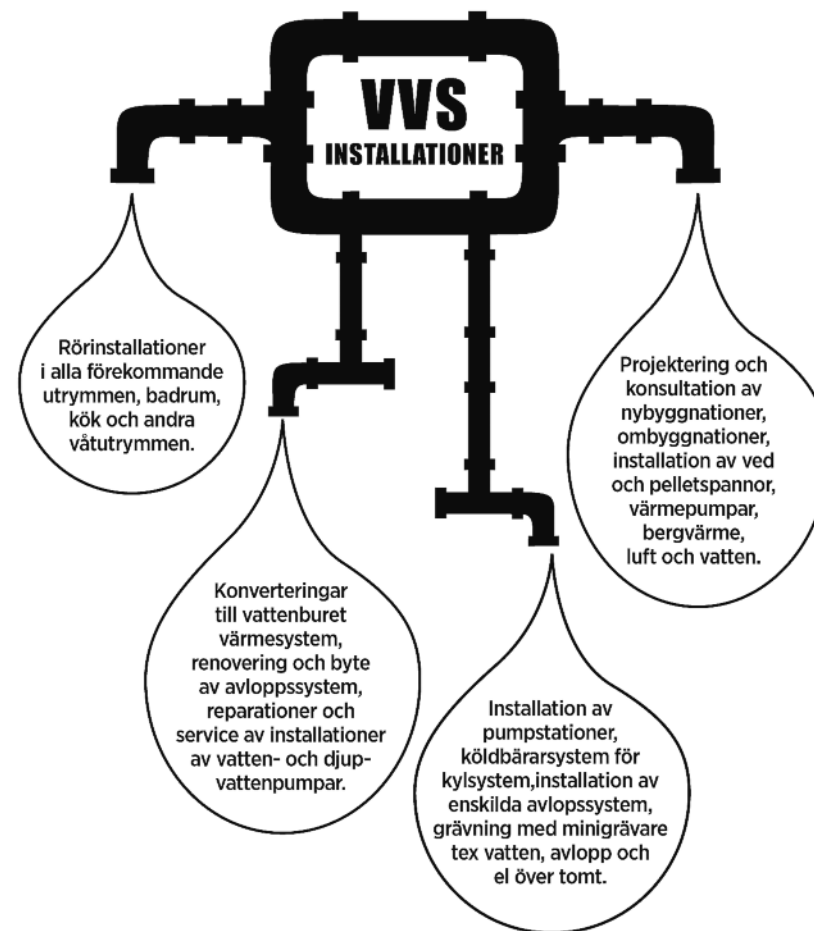
Valborg

Ett par hundra Adelsöbor firade Valborgsmässoafton på Adelsövallen. Det var sedvanlig brasa och Birkakören sjöng de vackra vårsångerna under ledning av Johan Wallnäs. I år hade han vidareutvecklat Bellmans "Glimrande nymf" med doakör och allt. Vårtalet hölls av Martin Eriksson, alias E-type, som förklarade hur hedrad han kände sig över att få hålla vårtal "eftersom det tar fem generationer att bli adelsöbo". Vädret var för ovanlighets skull riktigt fint. **BR, IW**

Notera: Röda Spåret!

Det finns ytterligare en fin vandringsled på Adelsö – Röda spåret, som många kanske inte känner till. Den är tre kilometer lång och går från färjebacken till Alsnöhus vid Hovgården längs östra sidan av ön. Leden går genom granskog och lövskog förbi Pannrummet och kulturlandskapet vid Stenby Trädgård och vidare över Stenby gårds mark. Det är Maria Sjömander och Torbjörn Svensson som på privat initiativ har ordnat med denna led, där alla är välkomna. De har satt upp en mängd informationsskyltar om växter och djur längs leden. **BR**

ALSNÖ RÖR AB

Mälbyvägen 18, 178 92 ADELSÖ, alsno@telia.com
Anders Johansson, 070-565 15 10, 070-595 90 56

Nattväckning!

Under en natt i början på april vaknade många i Marielund av en högljudd sirén.

– Det var en sirén från vår nya bogserbåt som gick i gång av misstag. Den ligger i beredskap vid bryggan vid färjeläget, säger färjechefen Per-Olof Eriksson.

Han ber om ursäkt för detta och meddelar att larmet nu har kopplats bort. Det tog lite tid att stänga av larmet eftersom färjan var under gång ute på på Svinsundet.

Den nya båten är mer anpassad för att kunna bryta is och även ta några passagerare vid trafikstörningar. Den gamla bogserbåten, Löfsta, är såld och går i väg inom kort. BR

INSÄNDAREN

Vandringsled ur led...

...bitvis söndrig på grund av blött underlag och tunga hästar. Det är synd på en så fin Vandringsled. Bilden visar hur det ser ut på leden norr om Tofta. Här har vi ju den årliga Vandringsdagen. Ryttare bör ta hänsyn till underlaget innan de gränslar sadeln och ger sig ut på ridtur.

Christer Svanberg
Mälby

Löfa

ELBERÄKNINGAR

KOSTNADSBERÄKNINGAR ELINSTALLATIONER

Vi utför alla typer av av kostnadsberäkningar
för el- och teleinstallationer.

www.lofa.nu

Strafftaxa för Adelsöbor på bussarna!

Om man åker med accesskort mellan Adelsö och Stockholm ska man betala för tre ”kuponger”, d.v.s. 37,50 kronor. Men en förutsättning är att man klarar en tidsgräns som är 75 minuter.

Problemet är att det oftast har gått minst 75 minuter vid Brommaplan för dem som reser från hållplatser på Adelsö. När man då går genom automatspärren vid tunnelbanan debiteras man ytterligare 25 kronor till, det vill säga för två ”kuponger” till. Samma problem kan också uppkomma vid resor till Adelsö, om man tvingas lägga kortet på biljettautomaten vid bussbyte vid färjan.

Värna Adelsö har i ett brev till SL begärt att denna orättvisa taxeeffekt för Adelsöbor avskaffas. Tidsbegränsningen 75 minuter bör förlängas kräver Värna Adelsö. Så lär ha skett på andra håll. Att det bland

annat på grund av färjan tar lång tid att åka till Brommaplan är inte skäl för att ha en hög strafftaxa för dem som bor på Adelsö.

Värna Adelsö har nu fått ett vänligt men till intet förpliktande svar från en ”Anton Valentin” på SL:s kundtjänst. Han skriver att han kommer att framföra önskemålet till SL:s huvudkontor. ”Förhoppningsvis kan det ske en förbättring i framtiden. Jag hoppas du känner att vi tagit hand om ditt ärende på ett bra sätt”.

Men på SL:s presstjänst säger Christian Hoffman att det inte går att göra undantag från tidsgränsen 75 minuter. Men nu finns ett förslag om enhetstaxa på 30 kronor i hela länet, det vill säga samma pris för korta och långa resor. Detta förslag har majoritet i landstinget och kommer sannolikt att genomföras. Och då kommer tidsgränsen att bli ännu viktigare för oss på Adelsö. Vi kommer att bevaka vad som händer. **BR**

Försenade bussar måste ringa färjan!

Buss 311 och 312 missar alltför ofta anslutningen till Adelsöfärjan när de är försenade på grund av trafikköer med mera. Regeln är att färjan kan vänta fem minuter. Men då måste färjan få information om bussförseeningen.

Rutinen ska vara att busschauffören ringer Arrivas trafikledning som sen ska kontakta färjan.

Problemet är att detta ofta inte sker. Och passagerarna blir frånskilda av färjan. Det är ju inte bara ett problem för skolbarn och andra passagerare

i bussarna från stan. Ibland väntar anslutningsbussen som ska köra runt ön på nästa färja. Då blir den kraftigt försenad och turlistan förrycks. Och passagerare får stå och frysa på hållplatserna på Adelsö.

Värna Adelsö skrev i våras till Arriva – som har hand om SL:s buss trafik på Mälarsjöarna – och klagade på att Arrivas samordning med färjan inte fungerar. Värna Adelsö begärde att Arriva ska se till att Adelsöfärjan alltid kontaktas för att be den vänta när buss 311 och 312 är försenade.

Arrivas driftschef på Mälarsjöarna,

Åk mer buss!

Vi har från Värna Adelsö och i Adelsönytt klagat mycket på busstrafiken. Den har handlat som slitna bussar, bussar som hamnar i diket på vintrarna, bussar som missar färjan och så vidare. Alla dessa klagomål har varit berättigade.

Men å andra sidan. Vi har varje vardag 12 bussturer till och 13 från Adelsö(312). Första bussen till Adelsö går 5.55 från Brommaplan och den sista 19.45. Från Adelsö kyrka kan man åka klockan 5.55 på morgnarna och sista tur till stan går 20.50. På lördagar och söndagar är det 7 turer i vardera riktningen. Till detta kommer ett stort antal turer på linje 311 som vänder vid Sjöängen.

Bussarna på linje 312 kör runt ön på slingriga vägar och dessutom runt

Alexander Dimic, har nu svarat att de kommer att informera förarna igen om vad som gäller. Han har också talat med trafikledningen.

– Vi väntar längst fem minuter om vi får besked om att bussarna är försenade. Om de kommer ännu senare kör vi en extra tur, säger Per-Olof Eriksson, distriktschef Mälaren på Färjerederiet.

– Men när det är 20-minuterstrafik kan vi bara vänta någon minut. Allt under förutsättning att Arriva kontaktar oss. Det har fungerat lite dåligt tyvärr. **BR**

i Lindby. Det måste sägas vara en bra service. På en del håll på Mälarsjöarna har man dragit in bussturer. Men inte på Adelsö.

Jag åker buss en hel del. Det är trevligt tycker jag. Man kan läsa och ibland slumra in. En stor fördel på vardagsmorgnarna är att det är bussfil från Närlunda till Brommaplan. Bussarna susar förbi alla bilar som sitter fast i köerna.

Problemet är att jag oftast är ganska ensam på bussarna på Adelsö. De flesta väljer bil, vilket naturligtvis är bekvämare. Men ska vi behålla den här servicen måste vi nog åka buss oftare. Det är dessutom mycket bra för miljön om fler väljer bussen.

Björn Rydberg

Samordnad vildsvinsjakt – så gick det

Den 16 januari möttes 50-60 jägare från Adelsös olika jaktlag tidigt på morgonen i Pannrummet. Det var cirka 12 grader kallt.

Avsikten var nu att med stöd från Mälare Jaktvårds-krets, i en samordnad insats, försöka göra något åt vildsvinsplågan på ön.

Återsamlingar i Pannrummet vid lunchtid och efter jaktdagens slut samlade bara ett fåtal jägare.

Kanske var det för kallt.

Värna Adelsös tidigare ordförande Jan Gertz hade lagt ner ett mycket stort arbete på att samla jaktlagen och planera dagen.

I en utvärdering efteråt konstaterar han att samordningen fungerat bra, men att ingen vet hur många vildsvin som fälldes. Två fällda vildsvin visades upp men enligt rykten kan det ha rört sig om fler.

Några jägare framförde efteråt att det vore önskvärt om jakten förlades till varmare tidpunkter. En annan synpunkt var att man borde ha eftersträvat en större täckning av markerna genom att gå på led för att bättre tränga in grisarna.

Avvikande synpunkter framfördes i ett brev från Menhammars förvaltare Markus Nilsson. Tidpunkten var perfekt, anser han, ”alla har under säsongen jagat av sig, fått lite kött i frysen”. Han skiljer sig också från övriga arrendatorer vad gäller målsättningen med jakten. Enligt honom handlar det om att få till en bra förvaltning av vildsvinen, inte att långsiktigt sänka stammen.

– De flesta arrendatorer tycker att man bör fortsätta skjuta på, säger Jan Gertz.

Ingela Westerberg

UbbeSotare

– Ny regi sedan 1 juni 2015 –

SOTNING, BESIKTNING,
VENTILATIONSRENSNING
REPARATIONER,
FÖRSÄLJNING, MONTERING

070-878 10 26 • www.ubbesotare.se

Välja
behörig sotare?
Jag hjälper dig
med ansökan

Vi har marksten på lager

Benders

Kom in och se vårt stora utbud av TRALLVIRKE

Välj helhetstjänsten

BYGGVARUHUSET

Färingsö

TRÄ

allt för hem & villa

Lite personligare – Lite bättre

Öppettider: mån-fre 6:30-18, lör 9-14
Tel: 08-560 241 00 • Fax: 08-560 242 98
info@faringsotra.se • www.faringsotra.se
Färentunav 65, 179 75 Skå

LEVERERAT, MONTERAT
& KLART MED GARANTI

Om Värna Adelsö

Föreningen Värna Adelsö samlar både bofasta och fritidsboende. Vårt syfte är att slå vakt om Adelsös kultur och natur samt att främja möjligheterna att bo och arbeta på ön. Sektionen Gröna Ön arbetar särskilt för en framtida utveckling som inte tär på människor, natur och vårt historiska arv.

Vi arbetar bland annat med följande frågor:

- Allemansrätten. Markägare ska

till exempel inte kunna hindra människor att bada och ströva i naturen.

- Kulturlandskapet och strand-skyddet ska värnas.

- Miljön i alla avseenden ska värnas.

- Färjan ska alltid fungera, även när det är stränga vintrar. Mer trafik under sena kvällar.

- Busstrafiken ska förbättras

- Vi värnar vår lanthandel

Närproducerat för alla smaker!

Adelsö Ägg

www.adelsoagg.se

BILDER EFTERLYSES

Lundkulla kvarn år 1911 (byggd 1861). Personerna på bilden är mjölnare John Pettersson med hustru Tekla och dottern Lisa (f. 1895). Foto från Erik Borneland.

Har du bilder från Adelsö på sådant som inte finns kvar längre? Vi i Hembygdslaget vill gärna låna dina fotografier som vi skannar av till vårt arkiv för att bevara till framtida generationer. Bilderna behöver inte vara så gamla – utan det är personer, hus, platser, händelser som kanske inte finns längre, som vi främst är intresserade av. Allt är av intresse, men bilder med anknytning till Stenby tegelbruk, Lindby och Sättra är extra intressant.

Kontakta Agneta Collberg för mer information:
agneta.collberg@nordemo.nu eller 070-224 99 35

Adelsö Hembygdslag

ADELSÖKALENDARIET

11 juni, kl 16 i Pannrummet

Värna Adelsös årsmöte. Värna Adelsö utser bland mycket annat "Årets Adelsöbo". Se hela programmet på Adelsönytt baksida.

12 juni, kl 19 i Adelsö kyrka

Musikgudstjänst med AdMundi

18 juni, kl 12-23 i Pannrummet

Adelsö Ölfestival 2016. Träffa bryggare från Stockholm och prova både deras och vårt eget Adelsö öl. Dessutom finns möjlighet att delta i en hembryggarträff, där många hembryggare kommer att medverka. Kostnad: biljetter via billetto.se

Arrangör: Adelsö öl

19 juni, kl 19 i Munsö Kyrka

Sommarkonsert med Birkakören.

23 juni kl 18 Adelsö festplats

Vi klär midsommarstången och AIF bjuder på fika.

Arrangör: Adelsö IF

24 juni kl 12-15 på Adelsö festplats

Midsommarfirande med Adelsö IF. Traditionell familjefest för stora och små med dans kring midsommarstången, tombola, fiskdamm och mycket mycket mer.

Arrangör: Adelsö IF

25 juni kl 13 Adelsövallen

Fotbollssderby Adelsö IF – Munsö IF. Kaféet öppet.

Arrangör: Adelsö IF

2 juli, kl 10-01 vid Adelsövallen och ön runt

Adelsö runt, ett Veteranevenemang med mängder av gamla moppar, bilar och hojar. Ett s.k. Poker Run ingår för deltagarna, där de får ett spelkort på varje stopp, som ska ge en pokerhand när varvet fullbordats. Kl. 10 registrering vid Adelsövallen, där du kan beundra och kommentera alla fordon samt umgås. Under hela dagen är festplatsen öppen med matförsäljning och massor av skoj för barnen. Kl. 14 släpps fordonen iväg med en viss fördröjning för färd runt Adelsö där några av öns företag och föreningar visar upp sig vid kortkontrollerna. Kl. 17 är det dags för prisutdelning på festplatsen.

Arrangör: Adelsö Evenemang

ADELSÖKALENDARIET

2 juli, kl 12-16 vid Stenby säteri

Bakluckeloppis. Gammalt & Nytt på Adelsö arrangerar bakluckeloppis.

2 juli, kl 20-01 på Adelsö festplats

Sommarens dans till bandet The Highlights. Skjutbanan och chokladhullet är öppet, korvkiosken och go-fikaluckan likaså. Entré: 150 kr

Arr: Adelsö Evenemang

3 juli, kl 19 i Adelsö kyrka

Sommarmusik – Adieu Vous Di

9 juli, Adelsövallen

Magnus Ladulåsloppet springs för femte året med start och målgång på Adelsövallen. Löparlopp för alla åldrar med distanserna 500 m, 1,6 km, 5 km och 10 km. Mer info adelsoif.se

Arrangör: Adelsö IF

17 juli, kl 13 i Ansgarskapellet

Sommarmusik med folkmusikduon Symbio. Båt från Lindby 12.00

31 juli, kl 19 i Adelsö kyrka

Sommarmusik – violinafton

14 augusti på Uppgården & Hembygdsgården

Adelsö Hembygdsgård. Håll utkik efter info på Adelsös anslagstavlor eller besök Hembygdslagets hemsida för detaljerad information.

Arr: Adelsö hembygdslag
augusti, Alsnu udd

28 augusti

Alsnu Vikingar planerar aktiviteter på udden i samband med den nationella **Arkeologidagen.** Föreläsning, pilbågsskytte, förevisning av föremål samt matservering. Efteråt blir det fest fest.

Arrangör: Alsnu Vikingar

**Kolla även Adelsös egen evenemangsportal:
www.adelso.se där du hittar fler evenemang när öns
föreningar spikat fler av sina program för 2016**